

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒

เรื่อง

ความหมายและชนิดของคำพ้อง

(๑)

ผู้สอน ครูวิชุดา กลิ่นจางกล

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความหมายและ ชนิดของคำพ้อง (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของคำพ้องได้
๒. อธิบายชนิดของคำพ้องได้
๓. จำแนกชนิดของคำพ้องได้อย่างถูกต้อง
๔. สามารถสร้างคำพ้องได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรม ชวนคิด

๑. หลังขึ้นจากสระว่ายน้ำต้องสระดม
๒. จอกแหนไม่ใ้ลิ่งที่น่าหวงแหน
๓. เราไม่ควรตลกขบขันในยามคับขัน

กิจกรรม “ฉันคือผู้เชี่ยวชาญ”

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน เรียกกลุ่มนี้ว่า
“บ้านของเรา” และเลือกหัวข้อคนละ ๑ หัวข้อ

กิจกรรม “ฉันคือผู้เชี่ยวชาญ”

หัวข้อในการศึกษา

๑. คำพ้องรูป

๒. คำพ้องเสียง

๓. คำพ้องรูปและเสียง

๔. คำพ้องความหมาย

กิจกรรม “ฉันคือผู้เชี่ยวชาญ”

คำชี้แจง

ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มที่ได้เรื่องเดียวกันแยกย้ายไปรวมกลุ่มกัน ตั้งตนเป็น “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” และร่วมกันศึกษาทำความเข้าใจในหัวข้อที่ตนเลือกจากใบความรู้

ใบความรู้เรื่อง ฉันทิคือผู้เชื่อวชาญเรื่องคำพ้องรูป
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรูที่ ๕ เรื่อง คำพ้อง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกัน ออกเสียงต่างกันและความหมายก็ต่างกัน การอ่านคำพ้องรูปให้ถูกต้องควรดูข้อความอื่น ๆ ประกอบด้วยว่าคำพ้องรูปนั้นหมายถึงอะไรแล้วจึงอ่านให้ถูก

ตัวอย่าง ในเพลงนี้ฉันว่าควรจะเพลง ๆ เรื่องการทะเลาะกันได้แล้ว

☛ เพลง (เพ-ลา) คำแรกเป็นคำนาม หมายถึง กาล , คราว

☛ เพลง (เพลา) คำที่สองเป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง เบาลง

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
ครุ	ครุ	ภาชนะสานชนิดหนึ่ง
	คะ-รุ	ครุ, หนึ่ง
ปราคา-มาด	ปราคา-มาด	ตุ๊ก
	ปะ-รา-มาด	การจับต้อง การลูบคลำ
พยาธิ	พะ-ยา-ธิ	ความเจ็บไข้
	พะ-ยาด	ชื่อสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังชนิดหนึ่ง
เพลลา	เพลลา	แกน, ดุมล้อ, เบาลง
	เพ-ลา	เวลา
สระ	สระ	อ่างน้ำขนาดใหญ่, ขำระล้าง
	สระ-หระ	อักษรแทนเสียงสระ

ใบความรู้ที่ ๑

เรื่อง คำพ้องรูป

ใบความรู้เรื่อง ฉันทาคือผู้เชี่ยวชาญเรื่องคำพ้องเสียง
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำพ้อง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำพ้องเสียง คือ คำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่รูปต่างกัน ความหมายต่อกัน

ตัวอย่าง เขาเอาน้ำที่ใช้ล้างรถไปรดน้ำต้นไม้

- ➡ รถ คำแรกเป็นคำนาม หมายถึง ยานพาหนะ
- ➡ รด คำที่สองเป็นคำกริยา หมายถึง เท ราด หรือรดน้ำ

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
กัน	กัน	กีดขวางไว้ไม่ให้เข้ามาหรือออกไป
กลับ		ระยะหนึ่งในช่วงเวลาอันยาวนาน
กรรม	กัน	หุ
ครรภ์		ท้อง เช่น หญิงมีครรภ์
คันธ		กลิ่นหอม
พรรณ	พัน	สีของผิว ชนิด
พันธุ์		พวกพ้อง พี่น้อง วงศ์วาน เหล่ากอ
จันทร์	จัน	ดวงเดือน
จันทร์		ชื่อพรรณไม้ ใช้ทำยาและปรุงเครื่องหอม
ฆ่า	ค่า	ทำให้สิ้นไป
ค่า		ราคา
ฆ่า		ฉัน

ดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง คำพ้องเสียง

ใบความรู้เรื่อง ฉันทคือผู้เชี่ยวชาญเรื่องคำพ้องทั้งรูปและเสียง
 หน้าที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำพ้อง
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำพ้องทั้งรูปและเสียง คือ คำที่มีรูปเหมือนกัน อ่านออกเสียงอย่างเดียวกัน แต่มีความหมายหลายอย่างขึ้นอยู่กับบริบทในประโยค

ตัวอย่าง ตาเตือนฉันว่าไม่ควรเอามือขยี้ตาจะทำให้เป็นโรคตาแดง

- ต๑ คำแรกเป็นคำนาม หมายถึง ญาติผู้ใหญ่
 ต๑ คำที่สองเป็นคำนาม หมายถึง อวัยวะที่ใช้ในการดู
 ต๑ คำที่สาม หมายถึง โรคชนิดหนึ่ง

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
ฉันท	ฉันท	คำที่ใช้แทนผู้พูด
ฉันท		กิน ใช้กับภิกษุสามเณร
ฉันท		เช่น, อย่าง
มัน	มัน	ชื่อเรียกไม้เถาหรือไม้ต้นที่ใช้หัวเป็นอาหารได้
มัน		เนื้อเยื่อเกี่ยวพันชนิดหนึ่งในคน สัตว์มีลักษณะนุ่มๆ หยุน ๆ มีไขมันอยู่ในตัว
มัน		คำที่เราใช้แทนผู้ที่เราพูดถึง
กา	กา	ชื่อนกตัวดำ ร้องกา ๆ
กา		ภาษาสำหรับใส่น้ำหรือต้มน้ำมีพวยและหูสำหรับหิ้วหรือจับ
กา		ทำเครื่องหมายเป็นรูปกากบาท
เขา	เขา	เนินที่นูนสูงจนเป็นจอมแดน
เขา		สิ่งที่ยื่นออกมาจากหัวสัตว์บางพวก มีลักษณะแข็ง
เขา		ชื่อนกชนิดหนึ่ง
เขา		คำที่ใช้แทนผู้ที่เราพูดถึง

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง คำพ้องรูป และเสียง

ใบความรู้เรื่อง ฉันคือผู้เชี่ยวชาญเรื่องคำพ้องความหมาย
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำพ้อง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำพ้องความหมาย คือ คำที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่เขียนและออกเสียงไม่เหมือนกัน หรือเรียกว่า “คำพ้องความ” “คำไวพจน์” “การหลាកคำ” มักใช้ในการแต่งคำประพันธ์ ซึ่งการรู้จักคำและความหมายของคำจำนวนมาก นับเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการที่ทำให้คำประพันธ์ให้ความหมายลึกซึ้งและเกิดความไพเราะงดงามทางภาษา

คำ	คำไวพจน์
ใจ	กมล , มโน , ดวงหทัย , ดวงแตร , ฤทัย , ฤดี , หฤทัย , ทรวง ,
ผู้หญิง	นางเยาว์ , พนิดา , นุช , นารี , บังอร , สมร , นางคราญ , สตรี , สุดา , ดรุณี
ท้องฟ้า	คนานต์ , เวหา , เวหาส , อัมพร , นภาลัย , โภยม , นภา , ทิฆัมพร , คัคณางค์ , คัคณานต์
ดอกไม้	กุสุมาลย์ , ผกา , บุชบา , บุปผา , มาลัย , สุมาลี , บุปชาติ , บุหงา , โกสุม , มาลี
น้ำ	กระแสนิน္ดู , คงคา , ชลธิ , ชลธาร , ธารา , ชลสินธุ์ , อุทก , วาริน , วารี , อาโป
ตาย	สิ้นชีพ , เสีย , อาสัญ , มรณะ , วายปราณ , ถึงแก่กรรม , สิ้นชีพิตักษัย , สวรรคต , ดับจิต , บรรลัย

ใบความรู้ที่ ๔

เรื่อง คำพ้อง

ความหมาย

กิจกรรม “ฉันคือผู้เชี่ยวชาญ”

คำชี้แจง

เมื่อครบกำหนดเวลา ให้นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกย้ายกลับไปยัง “กลุ่มบ้านของเรา” แล้วแลกเปลี่ยนความรู้กันจากเรื่องที่ตนได้ไปศึกษาในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาลงในใบงานที่ ๑ สรุปสาระความรู้เรื่องคำพ้องเป็นรายบุคคล จากนั้น ให้นักเรียนแต่ละคนสรุปความรู้ที่ตนเองศึกษาเป็นแผนภาพความคิด

สรุปความรู้

ความหมายและ

ชนิดของคำพ้อง

บทเรียนครั้งต่อไป

ความหมายและชนิด

ของคำพ้อง (๒)

ดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑